

[Miljøministeren]

skovene en vigtig ressource, som, når den udnyttes rigtigt, er i stand til at regenerere og levere træ til os og vore efterkommere, som de har gjort det til vore forfædre igennem årtusinder.

Skovene er vigtige for produktion af energi og føde til befolkningen i store dele af verden, og de danner udgangspunkt for mange af vore lægemidler. For det moderne menneske er skovene også et fristed, hvor vi stadig kan opleve stilheden og komme lidt væk fra den stressende hverdag.

Med andre ord: Skovene har afgørende betydning for livet på Jorden.

Ikke desto mindre ryddes der hvert år ca. 15 mio. ha skov i troperne. Det svarer til ca. 35 gange det samlede skovareal i Danmark. I Afrika, Asien og Sydamerika har skovrydningerne medført erosion og ørkenspredning i katastrofalt omfang.

Udviklingen i de tempererede og boreale (nordlige) skove giver heller ikke entydigt anledning til optimisme. Der er de senere år sket en svag stigning i skovarealet i Europa, men dette opvejes af et tilsvarende fald i Nordamerika. Udviklingen i skovene i Sibirien og Østeuropa kendes ikke eksakt, men der synes at være grund til bekymring.

Vedmassen i Europa er voksende, men mange af de oprindelige, artsrige skove er erstattet af ensartede plantager, og skovene trues mange steder af skovdød som følge af forurening samt af skovbrande. Hvert år brænder ca. 600.000 ha skov i Europa – svarende til ca. 1,3 gange Danmarks samlede skovareal.

I Danmark havde vi allerede for 200 år siden overudnyttet skovene i en sådan grad, at der kun var ca. 3 pct. af landet, som var dækket med skov. Konsekvenserne heraf var bl.a., at sandflugt blev en alvorlig trussel, og skønt det lykkedes at vende udviklingen, så det bevoksede skovareal i dag er mere end 10 pct., har det medført varig forringelse af dyrkningsjorden i store områder, især i Jylland.

I dette historiske forløb har det været nødvendigt at etablere en udviklet lovgivning, administration, forskning, undervisning og rådgivningstjeneste for at sikre skovens udvikling i Danmark. Disse ressourcer mangler i mange andre lande, hvilket er en vigtig medvirkende årsag til svigtende bæredygtighed i disse landes skovbrug. Danmark kan derfor

som en væsentlig del af udviklingsbistanden bidrage med eksport af knowhow.

Vi må i dag erkende, at tidligere tiders skovrejsning i Danmark er sket i en anden tidsånd, hvor etablering af læ og produktion af træ var de primære formål, mens der i mindre grad blev tænkt på at give plads til naturen og de menneskelige udfoldelsesmuligheder. Værdinormerne har siden ændret sig – det samme har de økonomiske forudsætninger. Derfor er nogle af de nuværende skove ikke optimale efter nutidens målestok. Den økologiske tilpasning svigter, og der er stabilitets- og sundhedsmæssige problemer, især i det vestlige Danmark.

Umiddelbart kan det virke paradoksalt at opstille øgede krav om hensyn til natur og miljø i skovdriften i en tid, hvor hele Europas skovbrug taler om krise. De skovbrugsproblemer og den økonomiske krise, vi taler om i Europa, kan dog langt fra sammenlignes med de problemer, vi står over for i mange af de tropiske lande.

På konferencen i Rio blev det klart, at den rige del af verden må bære en stor del af ansvaret for den miljøforurening og naturødelæggelse, vi ser i dag. Vi er ikke i en situation, hvor vi uden modydelse kan forlange af de fattige lande, at de ikke udnytter deres naturressourcer for at overleve og skabe udvikling. Vi er også nødt til at »fejfe for egen dør« og sikre, at vore egne skove drives bæredygtigt.

På Helsinkikonferencen blev bl.a. resultatet af Riokonferencen drøftet. Det blev her klart, at der også er problemer med bæredygtigheden i de europæiske lande. Med den udviklingsgrad, der er i lovgivning, administration, forskning og uddannelse på skovområdet, har en række af disse lande mulighed for selv at fremme skovbrugets bæredygtighed. Men der er muligheder for at fremme systemeksport på skovområdet til lande med en mindre udviklingsgrad, herunder gruppen af lande i Europa med økonomier under omstilling til markedsøkonomi.

Strategien for bæredygtig skovdrift

Med strategien for bæredygtig skovdrift har Danmark som et af de første lande i verden opfyldt forpligtelsen til at offentliggøre planer for, hvordan vi vil leve op til skoverklæringen fra Riokonferencen. Strategien er det første